

فصلنامه پژوهش‌های سیاسی و بین‌المللی (سال اول، شماره سوم، تابستان 1389، صفحات 89 تا 107)

(

تأثیر صنایع نظامی در اقتصاد و توسعه فناوری رژیم صهیونیستی

دکتر علیرضا ازغندی*

تاریخ دریافت: 1389/3/10

قاسم ذاکری**

تاریخ پذیرش: 1389/5/10

چکیده:

مجتمع‌های نظامی صنعتی در اسرائیل نقش مهمی در اقتصاد، سیاست، صنعت، توسعه و علم و فناوری دارد. در این میان می‌توان به نقش صادرات نظامی اسرائیل اشاره کنیم. در واقع پس از ایالات متحده، روسیه و فرانسه، اسرائیل چهارمین رژیم فروشنده سلاح در دنیا بوده است و فروش محصولات نظامی سهم عمده‌ئی از تولید ناخالص ملی رژیم صهیونیستی دارد که با سر ریز کردن این درآمد در بخش‌های اقتصادی، سیاسی، صنعت و تحقیقات علمی و پژوهشی سعی در عادی‌سازی روابط خود با کشورهای جهان سوم و هم‌چنین حفظ موجودیت خود می‌باشد. در این تحقیق به انواع تولیدات نظامی و زمینه‌های پیشرفت و موفقیت رژیم صهیونیستی و تأثیرات آن در روابط این رژیم با جهان خارج مورد بررسی قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: رژیم صهیونیستی، صنایع نظامی، سلاح هسته‌ای، بمب هسته‌ای، صنایع دفاعی

*استاد علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی

**دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی

مقدمه

سؤال اصلی این نوشتار این است که، مجتمع‌های نظامی صنعتی در اسرائیل چه نقشی در عملکرد اقتصاد، سیاست، صنعت و توسعه علم و فناوری رژیم صهیونیستی دارد؟ آیا رشد صادرات نظامی اسرائیل توانسته در توسعه اقتصادی این رژیم تأثیر گذار باشد؟ و این که هدف اسرائیل از سرمایه‌گذاری‌های عظیم در این بخش چیست؟ و فرضیه‌ای که در ادامه به آزمون نهاده خواهد شد این است که فروش محصولات نظامی از مهم‌ترین منابع درآمد رژیم صهیونیستی می‌باشد که با سرریز کردن این منابع در بخش‌های اقتصادی، سیاسی، صنعت و تحقیقات علمی و پژوهشی سعی در عادی‌سازی روابط خود با کشورهای جهان سوم و هم‌چنین حفظ موجودیت خود می‌باشد.

طرح موضوع:

صنایع نظامی اسرائیل با توجه به نقش مهمی که در اقتصاد، سیاست، صنعت و توسعه علوم و فناوری در اسرائیل دارد از مهمترین زمینه‌های شناخت وجوه مهمی از جامعه صهیونیستی به شمار می‌رود. برای مثال کافی است به نقش صادرات نظامی اسرائیل به عنوان یکی از مهمترین منابع درآمد رژیم صهیونیستی توجه داشته باشیم چنانکه اسرائیل در سال 2007 میلادی پس از آمریکا، روسیه و فرانسه چهارمین فروشنده سلاح در دنیا بوده است و صهیونیست‌ها در سال مزبور چهار میلیارد دلار اسلحه به دنیا فروخته‌اند. علاوه بر این‌ها تمامی زیرساخت‌ها و بسترهای علوم و فنون، سیاست و اقتصاد رژیم صهیونیستی کاملاً در خدمت اهداف نظامی قرار گرفته‌اند.

نقش صنایع نظامی در اقتصاد اسرائیل:

اسرائیل در سال 2007 میلادی چهارمین صادرکننده سلاح در دنیا پس از آمریکا، روسیه و فرانسه شناخته شده است، چنان‌که رژیم صهیونیستی در سال مذکور چهار میلیارد دلار اسلحه به دنیا فروخته است؛ همچنین در بودجه 78 میلیارد دلاری اسرائیل برای سال 2008 رقم 12 میلیارد دلار به عنوان سهم بودجه نظامی کشور در نظر گرفته شده است که سه میلیارد دلار از رقم 12 میلیاردی مزبور، کمک نظامی سالانه آمریکا به اسرائیل بوده است و بقیه مبلغ مزبور یعنی 9 میلیارد دلار صرف تقویت صنایع و مؤسسات نظامی اسرائیل خواهد شد. گفتنی است که سهم صادرات اسلحه 25٪ از کل صادرات خارجی اسرائیل را در بر می‌گیرد علاوه بر آن از سال 1991 تاکنون آمریکائیان تصمیم گرفته‌اند 25٪ از کمک سالانه نظامی خود به اسرائیل را صرف تقویت صنایع نظامی اسرائیل کنند. اسرائیل همواره سعی داشته از طریق فروش اسلحه نه تنها زمینه عادی کردن روابط خود با برخی کشورهای جهان سوم را فراهم نماید بلکه در بسیاری موارد از طریق ارسال کمک‌های تسلیحاتی به جریان‌ها و جنبش‌های تجزیه‌طلبانه، به ویژه در قاره

آفریقا، علاوه بر بازاریابی برای تسلیحات خود، به نوعی رقبا و دشمنان منطقه ای خود را نیز تحت فشار قرار داده است.

گفته می شود جنگ 1967 نقش بسیار مهمی در رشد و توسعه صنایع نظامی اسرائیل ایفا کرده است به گونه ای که طبق نظر بسیاری از صاحب نظران متخصص در مسائل اسرائیل جنگ 67 زمینه ساز تبدیل اقتصاد کشاورزی و باغداری رژیم صهیونیستی به اقتصاد جنگی و متکی به تولید ادوات نظامی شده است. بر همین اساس بسیاری از جامعه شناسان اسرائیلی سال 1967 را آغاز روند اقتصاد نظامی در اسرائیل دانسته اند. توسعه صنایع نظامی در اسرائیل همگام با توجه ویژه به علوم، فنون و فناوری های نوین روز به عنوان رشته های پایه ای در خدمت علوم و تکنولوژی نظامی بوده است و همین موضوع باعث گسترش نفوذ و تسلط فرماندهان عالی رتبه نظامی و مؤسسات و نهادهای نظامی بر دیگر شئون جامعه صهیونیستی و از جمله جامعه و سیاست شده است؛ بنابراین شاهد هستیم که حداقل سه چهارم از کل بودجه های تخصیص یافته در زمینه مطالعات تحقیقاتی تنها به مطالعه و پژوهش در زمینه های نظامی اختصاص می یابد و موضوع اخیر جدای از کمک های مالی و تسلیحاتی هنگفت آمریکا و اروپا به اسرائیل در زمینه توسعه توانمندی های نظامی اش بوده است. در سال 2004 حدود 5٪ از کل درآمد ملی اسرائیل یعنی پنج میلیارد دلار صرف تحقیقات و پژوهشهای نظامی شده است و رقم مزبور به مراتب بیشتر از میزان سرمایه گذاری های مشابه در آمریکا و اروپا است چنانکه این رقم دقیقاً سه برابر سرمایه گذاری مشابه در انگلستان یا پنج برابر سرمایه گذاری تحقیقات نظامی در فرانسه است در همین رابطه مصوبات نهادهای قانون گذاری اسرائیل نیز زمینه های سرمایه گذاری صنعتی در امور نظامی و تسلیحاتی را هموارتر کرده است؛ مثلاً قانون تشویق سرمایه گذاری در پژوهش و توسعه صنایع به سال 1984 تأثیر فراوانی در رشد و توسعه صنایع نظامی پیشرفته و افزایش سهم صادرات تسلیحاتی در تجارت خارجی رژیم صهیونیستی داشته است. صهیونیست ها خود از بخش نظامی و تسلیحاتی به عنوان بخش راهبردی در اقتصاد اسرائیل یاد کرده اند چنان که رشد و توسعه صنایع نظامی و نقش صادرات تسلیحاتی از دهه هشتاد میلادی به بعد نشان دهنده اهمیت اقتصادی سلاح های صادراتی در درآمد ملی رژیم صهیونیستی است. در اهمیت نقش فروش اسلحه در اقتصاد خارجی اسرائیل تنها می توان به اظهارات رئیس وقت بانک مرکزی اسرائیل اشاره کرد که اذعان داشته است صادرات ادوات نظامی، اقتصاد اسرائیل را در دهه های هشتاد و نود از فروپاشی و ورشکستگی نجات داد. متعاقب رشد و توسعه شتابنده اقتصاد اسرائیل از اواسط دهه هشتاد میلادی که به دنبال طرح های خصوصی سازی و کاستن از نقش دولت در اقتصاد اجرا شد شاهد بودیم که صنایع نظامی اسرائیل برخلاف اصول خصوصی سازی همچنان از یارانه ها و کمک های اقتصادی دولت برخوردار می گردید چنان که اسرائیل در آن زمان حائز رتبه اول

جهانی در زمینه حمایت دولت از صنایع نظامی بود و بخش خصوصی تنها مبادرت به تولید ادوات تکمیلی نظامی مانند تجهیزات تکمیلی رادار، بی سیم و ... می کرد؛ جالب آنکه در دهه هشتاد یعنی در آغاز روند خصوصی سازی اقتصادی در اسرائیل حمایت دولت از صنایع نظامی به مراتب بیشتر از حمایت و سرمایه گذاری دولتی در زمینه های رفاه، بهداشت و کمک به اقشار آسیب پذیر جامعه بوده است. توجه اقتصادی دولت صهیونیستی در آن زمان اینگونه بوده که با توجه به زمینه زیربنایی صنایع نظامی هر گونه سرمایه گذاری در این زمینه خود باعث رشد و توسعه دیگر بخشهای اقتصادی خواهد شد بنابر این شاهدیم که فرضاً در سال 2005 دولت صهیونیستی 8/8 میلیارد دلار در صنایع نظامی سرمایه گذاری و هزینه می کند و رقم مزبور بجز کمک 3 میلیارد دلاری سالانه آمریکا به اسرائیل در امور نظامی در سال یاد شده بوده است.

در توضیح بیشتر راجع به اهمیت صنایع نظامی در اسرائیل کافی است یادآوری کنیم که نیمی از نیروی کار صهیونیستی شاغل در بخش صنعت مشغول به فعالیت در صنایع نظامی هستند و تولیدات صنایع نظامی اسرائیل در سال 2005 به 4/6 میلیارد دلار رسید (20-15٪ از تولید ناخالص ملی در سال یاد شده). ارقام یاد شده از این جهت اهمیت دارند که بدانیم تا سال 1964 اسرائیل قادر بود تنها 5٪ از سلاح مورد نیاز خود را در داخل بسازد و این رقم در سال 85 به 40٪ رسیده بود. (شعبان، 2008، ص 172)

تاریخچه صنایع نظامی اسرائیل:

جنبش صهیونیستی هاگانا در سال 1933 اولین کارخانه های تولید اسلحه با عنوان عبری تعس یا صنایع نظامی را در فلسطین پایه گذاری کرد. تعس به تدریج تبدیل به مرکز اصلی صنایع نظامی اسرائیل شد. در خلال جنگ های 1948 سلاح دانش به عنوان شعبه ای از نیروهای نظامی صهیونیست ایجاد شد که بعدها تبدیل به بخش مطالعات و برنامه ریزی در وزارت جنگ اسرائیل شد؛ بخش مزبور بلافاصله در اولین ماه های اعلام موجودیت اسرائیل به رافائیل یا هیأت توسعه ادوات جنگی تغییر کرد که البته مهمترین وظیفه رافائیل به عنوان نهاد تابعه وزارت جنگ فعالیت برای تحقیق، تولید و توسعه ادوات پیشرفته نظامی از طریق به کار گیری فناوریهای نوین تعریف شد. متعاقب پایه گذاری رافائیل مرکز دیگری با عنوان واحد مطالعات نظامی به عنوان مرکز مطالعه و توسعه فناوری های پیشرفته جنگی نیز تأسیس شد که بعداً همین مرکز تبدیل به مرکزی پیشرفته تر با عنوان آزمایشگاه مرکزی مطالعات و توسعه شد. کار اصلی آزمایشگاه مرکزی مطالعات و توسعه، تأمین متخصصان لازم در زمینه امور نظامی بوده است و این آزمایشگاه تابع اداره صنایع نظامی در وزارت جنگ است.

انواع سلاح های ساخت اسرائیلی:

صنایع نظامی اسرائیل حدود 600 نوع سلاح های مختلف تولید می کند؛ از جمله سلاح های سبک ساخت اسرائیل، می توان به انواع تفنگ های موسوم به جلیل، رگبارهای کوچک موسوم به یوزی و انواع مختلف رگبارهای کوچک و بزرگ دیگر اشاره کرد. در خصوص تولیدات اسرائیل در زمینه زره پوش و خودروهای نظامی می توان به تانک های مرکاوا (از مرکاوا یک تا مرکاوا 4)، کپی برداری و ساخت انواع پیشرفته تر تانک های روسی، ساخت زره پوش موسوم به راگ و خودروی زره پوش موسوم به شاولت اشاره کرد. رژیم صهیونیستی همچنین مبادرت به ساخت نوع پیشرفته تر زره پوش آمریکایی ام-113 کرده است به این صورت که آن را به سیستم های ضد موشکی مجهز کرده است. در مورد سلاح های سنگین و توپخانه ای ساخت اسرائیل می توان به تولیدات اسرائیلی زیر اشاره کرد:

- توپ های 105 و 155 میلی متری متحرک.
- توپ های 105 و 120 میلی متری مخصوص تانک.
- خمپاره های 81 و 120 و 160 میلی متری سولتام.
- موشک اندازه های متحرک مانند زئیف مار 290 میلی متری، موشک انداز 160 و 350 میلی متری لار
- انواع بمب های خوشه ای و فسفریک و مین های ضد نفر و ضد تانک.
- انواع بمب های هدایت شونده و حرارتی مانند بمب های حرارتی عوفر، بمب های هدایت شونده میرامیدز، بمب های حرارتی جیولتین.
- انواع بمب ها و سلاح های انفجاری تولید کننده موج های فشار قوی مانند بمب های CBU-55، 72-CBU و بمب 3LU-95.
- موشک های ضد تانک مانند موشک ضد تانک موسوم به تاو که اصالتاً آمریکایی است؛ هم چنین موشک های ضد تانک دراگون، ماپات، لاهات و انواع مختلف نسل دوم موشک های ضد تانک هدایت شونده به وسیله لیزر، اما در خصوص موشک های ضد تانک غیر هدایت شونده می توان به موشک های 82، 90 و 106 میلی متری و موشک ضد تانک بی-300 اشاره کرد.
- موشکهای هوا به زمین شرایک (اصالتاً آمریکائی است)، موشکهای هوا به هوای شفریر و بایشون (5-1)، موشکهای زمین به دریا موسوم به جبرائیل، انواع موشکهای زمین به دریای مارکه و موشکهای هوا به زمین لوز.
- موشک های بالستیک ام.دی-66 و ام.دی-620 (اصالتاً فرانسوی)، انواع موشک های بالستیک اریحا تا برد 2700 کیلومتر (3-1)، موشک های قاره پیمای شافیت با برد 4500 کیلومتر (دارای توان مندی حمل کلاهک های متعارف و غیر متعارف با وزن هزار کیلوگرم).

- انواع موشک‌های متحرک کروز (اصالتاً آمریکایی)، موشک‌های کروز هاربون (برای مسلح کردن زیردریایی آلمانی موسوم به دلفین) و موشک‌های کروز هاربون از نوع AGM24.

- از میان انواع هواپیماهای جنگی ساخت اسرائیل می‌توان به جنگندهٔ کند (برگرفته از فناوری میراژهای فرانسوی) و جنگنده‌های لای (برگرفته از فناوری اف-16 آمریکایی) اشاره کرد که مورد اخیر به خاطر هزینه‌های بالای اقتصادی فعلاً تولیدش متوقف شده است؛ اما صنایع هوایی اسرائیل مبادرت به نوسازی و توسعهٔ جنگنده‌های آمریکایی اسکای هاوک و انواع مختلف فانتوم خاصه فانتوم -2000 کرده است. اسرائیل همچنین با ایجاد تغییراتی در اف-16 مبادرت به تولید نوعی از آن کرده است. تولید هواپیماهای آموزشی فوگاماجستیر و هلی کوپترهای جنگی استرا وست ویند و sea scan از دیگر تولیدات صنایع هوایی اسرائیل بوده است.

- انواع مختلف هواپیماهای بدون سرنشین با کاربردهای جاسوسی، آتشباری و انفجاری همچنین مجهز کردن هواپیماهای مزبور به انواع سلاح‌های گوناگون از جمله تولیدات صنایع نظامی اسرائیل بوده است. در این رابطه می‌توان به انواع هواپیماهای بدون سرنشین زیر اشاره کرد: ماستیف، سکاوت، پایونیر، کادار بی، ال، بی، آی (ضد موشک‌های بالستیک در جو)، هانتر، هاربی و فایر بی .

- از میان سلاح‌های ضد هوایی تولیدی اسرائیل می‌توان به انواع توپ‌ها و مسلسل‌های ضد هوایی با عیار 20، 30 و 40 میلی متری، موشک‌های ضد هوایی با برد کوتاه از نوع باراک و انواع پیشرفته موشک‌های ضد هوایی هاوک و شابرال اشاره کرد.

در خصوص سلاح‌های دریایی ساخت اسرائیل می‌توان به انواع ناوچه‌های موشک‌انداز مانند عالیا، سعر، راشیف اشاره کرد که معمولاً مجهز به موشک‌های اسرائیلی از نوع هاربون، جبرائیل، توپهای 76 میلی متری هستند؛ اسرائیل هم چنین تولید کننده انواع قایق‌های تندرو مانند دفورا، سوپردفورا، ناشال، بوب کات و کاترمان هم چنین موشک‌های دریا به دریای جبرائیل از نوع یک تا سه است. بخشی از سلاح‌های صادراتی اسرائیل شامل سلاح‌های از رده خارج شده، قدیمی و فرسوده ارتش اسرائیل است که احياناً بعد از تعمیر و ترمیم به برخی کشورهای آفریقایی فروخته می‌شوند مانند تانک‌های سنتوریان یا هواپیماهای جنگی کفیر. فروش گستردهٔ تانک‌های روسی تی 54، تی 55 و تی 62 روسی که در خلال جنگ‌های اعراب و اسرائیل از اعراب به غنیمت گرفته شده بود از دیگر موارد فروش سلاحهای قدیمی و فرسوده است. نوع دوم سلاح‌های صادراتی اسرائیل فروش سلاح‌های با فناوری پیشرفته از طریق امضای قراردادهای طولانی مدت است مانند فروش تانک‌های مرکاوا. نوع سوم همکاری‌های خارجی تسلیحاتی اسرائیل، مشارکت در پروژه‌های پر هزینهٔ نظامی مشترک با کشورهای پیشرفته مثل آمریکا، فرانسه و آلمان است؛ مانند سرمایه‌گذاری مشترک آمریکا و اسرائیل در پروژه‌های مختلف دفاع موشکی. بالاخره

چهارمین نمونه اقدام به فروش سلاح های پیشرفته نظامی، بیشتر از نیازمندی های نظامی اسرائیل است.

بازار مصرف سلاح های اسرائیلی:

در ابتدای دهه نود میلادی برآورد شده که اسرائیل سلاح ها و ادوات نظامی خود را به 60 کشور در دنیا فروخته است، مهمترین بازار مصرف سلاح های اسرائیلی عبارتند از: آفریقا: کنیا، آفریقای جنوبی، زئیر، سوازیلند، اتیوپی، اریتره، غنا، اوگاندا و آفریقای مرکزی. آسیا: هند، چین، سنگاپور، تایوان، برمه، نپال، ویتنام، سریلانکا، کره جنوبی، تایلند، ترکیه و فیلیپین.

اروپا: سوئیس، فرانسه، هلند، ایتالیا، یونان، بلژیک، سوئد. آمریکا: ایالات متحده، کانادا، مکزیک، برزیل، آرژانتین، پرو، اوروگوئه، السالوادور، هندوراس، گواتمالا، کلمبیا.

زمینه های موفقیت اسرائیل در فروش سلاح:

یکی از مهمترین دلایل توسعه علوم و فنون و صنایع نظامی در اسرائیل، کیفیت بالای مهندسی، تکنسین ها و متخصصان برجسته در زمینه های علمی و صنعتی در جامعه صهیونیستی است علاوه بر آن روابط راهبردی اسرائیل با آمریکا و اروپا نقش بسزایی در توسعه علوم و فنون و صنایع نظامی در اسرائیل داشته است. اقدامات تبلیغی اسرائیل در فروش سلاح های خود به خارج نیز البته نقش مهمی در افزایش صادرات تسلیحاتی اسرائیل داشته است؛ برای مثال اسرائیل در بسیاری از موارد مبادرت به آموزش مجانی کاربرد سلاح های خود کرده است یا اینکه مجوز نقل و انتقال فناوری تولید برخی سلاح های خود به مشتریان را صادر کرده است. وزارت جنگ اسرائیل به منظور افزایش میزان فروش تسلیحاتی خود به خارج، مبادرت به تأسیس دفاتری در خارج از اسرائیل با عنوان دفاتر کمک های امنیتی کرده است که دفاتر مزبور جدای از فعالیت های معمولی سفارتخانه های اسرائیل یا وابستگی نظامی اسرائیل به طور ویژه در زمینه معرفی تولیدات نظامی اسرائیل و بازار یابی برای آنها فعالیت می کند. همان طور که قبلاً هم مطرح شد سرمایه گذاری های هنگفت و کلان اقتصادی در بخش های تحقیقاتی و پژوهشی در صنایع نظامی از جمله دلایل توسعه صنایع نظامی در اسرائیل بوده است. مدت زمان بالای کارایی سلاح های اسرائیلی (دوام فنی بالای این سلاح ها)، ویژگی چند کاره بودن سلاح ها، توجه به نیازمندی های بازار مصرف اسلحه در کنار استفاده از آخرین دستاوردها و تجارب در زمینه فناوری های پیشرفته نظامی در آمریکا و اروپا از دیگر دلایل فروش بالای سلاح اسرائیل بوده است.

بررسی همکاری‌های نظامی هند و اسرائیل به عنوان مدل:

سه کشور روسیه، هند و ترکیه از جمله مشتریان سلاح‌های ساخت اسرائیل هستند. از آنجا که بیشتر از یک سوم سلاح‌های صادراتی اسرائیل به هند فروخته می‌شود و کشور مزبور دومین خریدار سلاح‌های اسرائیلی پس از روسیه است در اینجا مورد همکاری‌های نظامی مزبور به عنوان الگویی از فروش محصولات صنایع نظامی اسرائیل بررسی می‌شود. در هندوستان مواضع نهادها و مؤسسات نظامی نسبت به اسرائیل به مراتب آسان‌تر از بخش‌های سیاسی و حتی اقتصادی این کشور است و مهمترین دلیل آن هم نیازمندی مؤسسات مزبور به فناوری‌های صنایع اسرائیلی؛ همچنین امکان دست‌یافتن این مؤسسات به صنایع و فناوری‌های رایج در آمریکا از طریق اسرائیل است. این در حالی است که اسرائیل به هند تنها به عنوان بازار مصرف مهم محصولات خود نگریسته و احیاناً برآنست تا بر اساس اصل مزیت اقتصادی و کم‌هزینه بودن تولید برخی اقلام نظامی از امکانات هند استفاده کند. (مانند مورد کم‌هزینه بودن استفاده از موشک هندی برای ارسال ماهواره جاسوسی پولاریس به فضا در ژانویه 2008). خرید سلاح، تولیدات مشترک نظامی، همکاری در موضوع مبارزه با تروریسم و همکاری‌های هسته‌ای و صنایع موشکی و هوا فضا از مهم‌ترین زمینه‌های همکاری‌های نظامی و در نتیجه امنیتی میان هند و اسرائیل است.

هر چند سابقه همکاری‌های هسته‌ای میان هند و اسرائیل به دهه شصت میلادی بر می‌گردد، است شاید بتوان اولین خرید آشکار نظامی هند از اسرائیل را مربوط به سال 1996 یعنی زمان اقدام هند در خرید سیستم ضد هوایی از اسرائیل دانست. پس از آن در اواخر همان سال شرکت‌های اسرائیلی در مناقصه ده میلیون دلاری ساخت دو قایق توپدار برای هند برنده شدند و دو قایق دفو را به هند فروختند. در سال 2001 وزارت دفاع هند و شرکت‌های اسرائیلی به تفاهم رسیدند که هندیان در ازای تجهیز هر یک فروند هواپیمای جنگی خود 7/5 میلیون دلار به اسرائیلیان بپردازند، بر همین اساس طرف هندی در سال 2003 قراردادی به ارزش 130 میلیون دلار با صنایع هوایی اسرائیل امضا کرد چنانکه در همان سال هندیان ده فروند ناو جنگی خود را به سیستم ضد هوایی باراک مجهز کردند. از سال 2003 به بعد همکاری‌های نظامی هند و اسرائیل رشد چشم‌گیر و شتابانی داشته است چنان که از آن زمان به بعد حجم خریدهای نظامی هند از اسرائیل به سالانه حداقل 1/5 میلیارد دلار رسیده است، در نتیجه عمده فروش‌های خارجی محصولات نظامی اسرائیل از سال 2003 به بعد هند بوده است. مهم‌ترین فروش اسرائیل به هند در مدت یاد شده عبارت بوده است از: تجهیز هواپیماهای میگ 21، فروش تانک‌های تی 72، موشک‌های ضد هوایی باراک، تجهیزات لیزری و سیستم هشدار سریع موسوم به فالکون و فروش هواپیماهای بدون سرنشین هارون. (سویلیم، 2008، ص 261).

در خصوص تولید مشترک نیز طرفین ابتدا در سال 2002 مبادرت به تولید انوعی از هلی کوپترهای نظامی سبک وزن با قابلیت های استخباراتی و هجومی علیه تانکها و زیر دریایی ها کرده اند. دو طرف هم چنین در زمینه تولید قطعات توپ خانه اقداماتی کرده اند. علاوه بر آن بر اساس درخواست طرف هندی، شرکت های اسرائیلی قول داده اند در خصوص توسعه و بازاریابی محصولات الکترونیکی شرکت صنایع نظامی هند موسوم به نیلکو همکاری های لازم داشته باشند. طرفین اسرائیلی و هندی هم چنین در سال 2007 در موضوع تولید مشترک موشک های میان برد باراک به توافق رسیدند. موضوع اخیر به جز توافقات طرفین در ساخت مشترک گلوله های ضد هوایی است. قرارداد دویست میلیون دلاری خرید مواد اولیه و کامپوزیت اسرائیل از هند که در سال 2008 منعقد گردید از جدیدترین موارد همکاری های هند و رژیم صهیونیستی است. توضیح آن که مواد کامپوزیتی یاد شده که از جنس پلاستیک هستند به خاطر داشتن وزن کم و مقاومت بالاتر، بیشتر از سایر فلزات در ساختن هواپیماهای بدون سرنشین؛ همچنین ساختن مواد لازم برای ترمیم باندهای پرواز و فرود هواپیماهای جنگی در 2 شرایط آسیب دیدگی باندهای مزبور استفاده می شود.

در مورد فعالیت های هسته ای نیز ضمن یادآوری امضای توافقنامه همکاری های هسته ای میان طرفین در سال 1962 اضافه می شود که هند بر اساس توافقنامه مزبور متعهد شده است در ازای تحویل اورانیوم به اسرائیل فناوری های نوین هسته ای از اسرائیل دریافت کند. همکاری های مشترک در ساخت بمب اتمی و انجام آزمایشات هسته ای از مهم ترین مسائل مورد توافق بوده است. همکاری های مشترک در زمینه هوا فضا و صنایع موشکی از مهم ترین زمینه های همکاری میان هند و اسرائیل بوده است. اساساً دو کشور هند و ترکیه از جمله مشتریان ماهواره های ساخت اسرائیل هستند چنان که ترکیه در سال 2007 یکی از انواع ماهواره های افق را به قیمت 300 میلیون دلار از اسرائیل خریداری کرد. در سال 2002 طرفین هندی و اسرائیلی توافقنامه همکاری های مشترک فضایی امضاء کردند و هر چند مبنای اساسی توافق مزبور همکاری در زمینه ماهواره های غیر نظامی بوده است؛ اما واقعیت آن است که ماهواره پولاریس که در ژانویه 2008 از پایگاه هوایی هند به فضا فرستاده شد پیشرفته ترین ماهواره جاسوسی و نظامی اسرائیل بوده است.

نقش صنایع نظامی در توسعه فناوری در اسرائیل:

با توجه به نقش صنایع مختلف جانبی و پایه ای در پیشرفت و توسعه صنایع نظامی در اسرائیل می توان به موارد زیر توجه داشت:

1- صنایع الکترونیک و مواد شیمیایی:

صنایع الکترونیک و مواد شیمیایی در سال 1960 تنها 30٪ از تولیدات ارزش افزوده در صنایع اسرائیل را در بر می‌گرفتند، در حالی که صنایع مزبور در سال 2000 دست کم 60٪ از حجم کل صادرات اسرائیل و 19٪ از نیروی کار اسرائیل را شامل می‌شده است. صنایع اخیرالذکر هم چنین نقش بارزی در افزایش صادرات 13 میلیارد دلاری اسرائیل در سال 2000 داشته است به گونه ای که 30٪ از کل سرمایه گذاری ملی اسرائیل و 20٪ از کل رقم تولید ناخالص ملی رژیم صهیونیستی در سال یاد شده مربوط به صنایع الکترونیک و مواد شیمیایی بوده است. در سال 2000 حدود 12٪ از حجم صادرات اسرائیل محصولات الکترونیکی، 3٪ محصولات کانی و معدنی، 2/2٪ مواد شیمیایی و دارو، 14٪ مواد پتروشیمی و 26٪ محصولات نظامی و اسلحه بوده است. (سویلیم، 2008، ص 161).

از جمله سلاح های الکترونیکی ساخت اسرائیل می توان به انواع وسایل ارتباطاتی الکترونیکی با طول موج های مختلف و کیفیت عالی؛ هم چنین وسایل ارتباطات الکترونیکی که با لیزر کار می کنند اشاره کرد. اسرائیل هم چنین تولید کننده انواع مختلف رادارهای نظامی از جمله رادارهای مختلف هواپیماهای جنگی، رادارهای دریایی و رادارهای زمینی با برد در مسافت های طولانی است. دوربین های دید در شب، دوربین های لیزری، دوربین های فیلمبرداری از مسافتهای طولانی در سطح زمین یا از هوا و تجهیزات الکترونیکی هواپیماهای جاسوسی بدون سرنشین از جمله تولیدات اسرائیل در زمینه های الکترونیکی است. تجهیزات بی سیمی شوند مکالمات دشمن از مسافت های طولانی، تجهیزات تخلیه اطلاعات الکترونیکی دشمن و تجهیزات اخلاص کننده ارتباطات الکترونیکی دشمن از دیگر تولیدات اسرائیل در زمینه یاد شده است.

2- صنایع هایتک:

در سال 1998 دست کم 2000 شرکت فعال در زمینه صنایع هایتک در اسرائیل مشغول فعالیت بوده اند که با این حساب در آن زمان اسرائیل بعد از آمریکا دومین کشور دنیا از نظر تعداد شرکت های کامپیوتری و صنایع پیشرفته هایتک بوده است؛ طبعاً در سال های بعد از 98 نیز فعالیت شرکت های فعال در زمینه هایتک در اسرائیل همچنان از روندی صعودی برخوردار بوده است چنان که در پایان سال 2000 میزان سرمایه گذاری در صنایع هایتک در اسرائیل 74٪ در مقایسه با دهه نود میلادی افزایش داشته است به گونه ای که در سال یاد شده تولیدات هایتک 13٪ در مقایسه با تمامی دهه نود میلادی رشد کرد. بر اساس آمار سال 92 اسرائیل بیست هزار و یکصد دانشمند، مهندس و تکنسین در رشته های مربوط به هایتک داشته است؛ یعنی از هر ده هزار اسرائیلی در آن زمان 48 نفر فعال و متخصص در یکی از رشته های هایتک بوده است؛ بنابراین رقم مزبور رقمی بسیار بالا در دنیا بوده است که نشان دهنده میزان اهتمام صهیونیست ها به

رشته های نوین هایتک است و پرواضح است که با مهاجرت یهودیان و دانشمندان روس تبار به اسرائیل در طول دهه نود میلادی رقم مزبور در پایان دهه مزبور بیشتر هم شده است.

3- بیوتکنولوژی:

رژیم صهیونیستی از سال 2000 توجه و سرمایه گذاری ویژه ای در زمینه بیوتکنولوژی داشته است به گونه ای که در سال مزبور حدود 180 شرکت مختلف و از جمله 17 شرکت بزرگ و معتبر در این زمینه فعال بوده و در سال مذکور دست کم 180 میلیون دلار در اسرائیل در زمینه بیوتکنولوژی سرمایه گذاری شده است. در اسرائیل در سی رشته مربوط به بیوتکنولوژی و از جمله مهندسی ژنتیک، سلول های بنیادین، لقاح مصنوعی داخل و خارج رحم، پروژه های شناسنامه ژنوم انسانی و حیوانی هزینه های بسیار هنگفتی شده است. از مهم ترین دستاوردهای حاصله در زمینه بیوتکنولوژی موفقیت در دستیابی به یافته های جدیدی در خصوص کشف داروهای مداوای سرطان (به ویژه سرطان خون و سرطان سینه در زنان) و تولید باکتری های پاک کننده نفت بوده است. از مهم ترین مؤسسات و نهادهای فعال در زمینه بیوتکنولوژی در اسرائیل می توان به کمیته ملی بیوتکنولوژی اشاره کرد که مؤسسه مزبور به عنوان تنها عضو غیر اروپایی و مؤسس سازمان بیوتکنولوژی اروپا و آزمایشگاه بیولوژی ژنتیکی اروپا بوده و از این طریق با دست کم 20 کشور توسعه یافته و پیشرو در جهان در رشته بیوتکنولوژی، همکاری نزدیکی دارد. هر چند اسرائیلی ها ظاهراً اهداف اصلی پروژه های بیوتکنولوژی خود و خاصه طرح های کمیته ملی بیوتکنولوژی را بیشتر پروژه های علمی و تحقیقاتی در زمینه های کشاورزی و پزشکی وانمود کرده اند، اما تقریباً شکی وجود ندارد که بهره برداری های نظامی و امنیتی بخش مهمی از اهداف پروژه های علمی و فنی مزبور بوده است چنان که طبق بخشهایی از گزارش محرمانه و طبقه بندی موسوم به اسرائیل در 2020 و خاصه در قسمت سیاست های امنیتی اسرائیل در گزارش مذکور که قسمت هایی از آن به طرق مختلف فاش شده است به صراحت در آن بر اهمیت رشد و توسعه رشته های مختلف علوم و فنون و خاصه فناوری اطلاعات، بیوتکنولوژی، نانوتکنولوژی و... در اسرائیل به عنوان یکی از مهم ترین نیازهای بقا و امنیت اسرائیل تاکید شده است. در بخش های منتشر شده از گزارش اسرائیل در 2020 تصریح شده که اسرائیل به اندازه ده سال از پیشرفت های علوم و تکنولوژی در سطح پیشرفته ترین کشورهای اروپای غربی عقب مانده و لازم است به سرعت فاصله مزبور جبران شود.

در این جا لازم است یادآوری کنیم که اسرائیل از مدت ها قبل عملاً مبادرت به تولید و ذخیره انواع مختلف سلاح ها و عوامل جنگ شیمیایی و بیولوژیک کرده است برای مثال گفته می شود کارخانه نیس زیونا از جمله مراکز تولید سلاحهای بیولوژیک در اسرائیل است.

4- کامپیوتر و ارتباطات:

اسرائیل در طی سال‌های اخیر بزرگترین شرکتهای کامپیوتری و فعال در زمینه فناوری اطلاعات را جذب کرده است (مایکروسافت، موتورولا، آی.بی.ام، اینتل و...) رقم سرمایه‌گذاری اسرائیل در زمینه کامپیوتر و ارتباطات در سال‌های اخیر بالغ بر میلیاردها دلار برآورد شده است چنان‌که با حمایت کامل آمریکا و اروپا از پیشرفته‌ترین فناوری‌های دیجیتالی نیز برخوردار است. معتبرترین شرکت‌های جهانی فعال در فناوری‌های دیجیتالی مانند شرکت‌های اکسنت، ساتیکس و کومفرس تکنولوژی در اسرائیل سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی داشته‌اند. رقم سرمایه‌گذاری اسرائیل در زمینه برنامه ریزی کامپیوتری از رقم 5 میلیون دلار در سال 1984 به 8/5 میلیارد دلار در سال 1999 رسید که در سال‌های پس از آن به بالاتر از 10 میلیارد دلار هم رسیده است.

صادرات محصولات پیشرفته الکترونیکی و کامپیوتری اسرائیل از رقم 9 میلیارد دلار در سال 99 به دست کم 15 میلیارد دلار در سال 2004 رسید یعنی رشد 14٪ در سال. (الشرق الأوسط، 2008).

5- علوم هسته‌ای:

هر چند آژانس انرژی هسته‌ای اسرائیل در سال 1952 پایه‌گذاری شد؛ اما چند سالی قبل از آن بن‌گورین نخست‌وزیر وقت رژیم صهیونیستی در سال 1949 برنامه هسته‌ای اسرائیل را پایه‌گذاری کرده بود. همکاری‌های هسته‌ای میان اسرائیل و فرانسه به‌طور رسمی از سال 1954 میلادی شروع شد و متعاقب آن رژیم صهیونیستی و فرانسه در سال 1957 موافقتنامه همکاری‌های هسته‌ای مخفیانه را امضا کردند. نتیجه آن که یک سال بعد یعنی در سال 1958 فرانسه رآکتور هسته‌ای 24 مگاواتی دیمونا را تحویل اسرائیل داد که رآکتور مزبور در صحرای نقب به مثابه اولین سنگ بنای فعالیت‌های هسته‌ای اسرائیل تلقی می‌شود. رآکتور اتمی دیمونا هم اکنون پلوتونیوم 239 و یورانیوم غنی شده 235 تولید می‌کند که هر دو محصول یاد شده در ساختن بمب اتمی کاربرد دارند. امروزه با استناد به برخی از اسناد منتشر شده سرویس اطلاعاتی فرانسه، تقریباً شکی باقی نمانده است که هدف اصلی همکاری‌های هسته‌ای میان فرانسه و اسرائیل در طول دهه پنجاه از قرن گذشته چیزی جز دستیابی مخفیانه به بمب اتمی به‌عنوان مهم‌ترین نیروی بازدارنده نظامی و ضامن بقای اسرائیل نبوده است، هر چند نخست‌وزیر وقت رژیم صهیونیستی در سال 1960 تأسیسات دیمونا را کم‌اهمیت جلوه داده و به نمایندگی دائم اسرائیل نزد سازمان ملل متحد دستور می‌دهد تا بیانه‌ای در عدم نفع اسرائیل از داشتن بمب اتمی صادر کند؛ چنان‌که بر اساس شهادت سرویس اطلاعاتی فرانسه احداث تأسیسات زیرزمینی جداسازی ایزوتوپ بمنظور ساختن بمب اتمی مهمترین و اصلی‌ترین هدف پروژه همکاری‌های

هسته ای میان اسرائیل و فرانسه بوده است و در همین راستا فرانسوی ها شهادت داده اند که اولین بمب اتمی اسرائیل را، با قدرت تخریبی بمبی که در ناگازاکی منفجر شد، در سال 1969 تولید کرده اند. رژیم صهیونیستی قبل از آن یعنی در سال 1967 موفق شده بود با همکاری شرکت های فرانسوی کار تولید و توسعه موشک های میان برد قادر به حمل کلاهک های هسته ای موسوم به جریکو 1 را به پایان برساند. هر چند اسرائیل حتی تا زمان حاضر بر راهبرد سیاسی ابهام هسته ای اصرار دارد، اما تاکنون حداقل دو کشور منطقه را تهدید به استفاده از سلاح هسته ای کرده است:

یکی تهدید علیه مصر در خلال جنگ سال 1973 و دیگری تهدید علیه ایران متعاقب اوج گیری تبلیغات ضد ایرانی اش در سال های 2006-2008. چنان که اولمرت نخست وزیر رژیم صهیونیستی در دسامبر 2006 حین اعتراف ضمنی به داشتن کلاهک های هسته ای تهدید کرد که سلاح های مزبور را علیه ایران بکار خواهد گرفت. در همین رابطه هر چند عده ای معتقدند اسرائیل عملاً برخوردار از حداقل 200-250 بمب اتمی دارد و مثلاً جیمی کارتر رئیس جمهور اسبق آمریکا به عنوان شناخته شده ترین دوست اسرائیل در سال 2008 تأیید می کند که اسرائیل دست کم 150 کلاهک هسته ای دارد. برخی نیز می گویند بر اساس شواهد مستند رژیم صهیونیستی تا سال 1986 از نظر امکانات و فناوری قادر به تولید سریع دست کم 200 کلاهک هسته ای بوده است و این موضوع به معنای تولید بالفعل و نگهداری از 200 بمب هسته ای در اسرائیل نیست. در هر حال شکی نیست که رژیم صهیونیستی مبادرت به تولید بمب های هسته ای تاکتیکی و بمب های هیدروژنی کرده است چنان که اسرائیل تاکنون تجارب موفقیت آمیزی در زمینه انجام آزمایشات هسته ای در آفریقای جنوبی در دوران آپارتاید و در هند در سالهای اخیر داشته است؛ علاوه بر آن اسرائیل سه فروند زیردریائی آلمانی مجهز به موشکهای هسته ای دارد (زیردریایی های دلفین) و زیردریایی های یاد شده برخوردار از وسائل پرتاب و حمل کلاهک ها و بمب های هسته ای مانند هواپیماهای جنگی اف-16 یا موشک های قاره پیمای شافیت و انواع مختلف موشک های اریحا است.

در شرایطی که رژیم صهیونیستی از پیوستن به معاهده منع گسترش سلاح های هسته ای موسوم به ان.پی.تی امتناع کرده است و علاوه بر آن تأسیسات اتمی دیمونا نیز همچنان خارج از نظارت و بازرسی نهادهای معتبر بین المللی مثل آژانس بین المللی انرژی اتمی فعالیت می کند آمریکا از دهه هفتاد میلادی به این طرف همکاری های هسته ای گسترده ای را با رژیم صهیونیستی آغاز کرده است چنانکه آمریکایی ها در چارچوب برنامه موسوم به ((اتم برای صلح)) کمک های مالی و فنی زیادی به اسرائیل در راه اندازی تأسیسات هسته ای ناحال سوریک (در جنوب تل آویو) کردند. اسرائیل علاوه بر فعالیت های هسته ای پنهانی در تأسیسات هسته ای

النبی روبین قصد احداث نیروگاه هسته ای جدیدی در شبتا در صحرای نقب دارد؛ رژیم صهیونیستی فعالیت های دو آزمایشگاه هسته ای بن گوریون و تخنیون که وابسته به دانشگاه های مذکور هستند را صرفاً مطالعاتی و آموزشی دانسته است.

6- صنایع هوا فضا:

صنایع هوا فضا در اسرائیل از اولین منابع صادراتی رژیم صهیونیستی به حساب می آید که علی رغم پشت سر گذاردن دوران رکود در اواسط دهه نود میلادی درآمد آن در سال 1999 به رقم 79 میلیون دلار در سال رسید (1.133٪ بیشتر از درآمد سال 97) رقم درآمد اسرائیل در صنایع هوا فضا در سال 2007 حدود 4 میلیارد دلار برآورد شده که 80٪ آن صادرات به خارج بوده است. رژیم صهیونیستی تمرکز اصلی خود در رشته هوا فضا را معطوف به تولید و ارسال دو نوع ماهواره به فضا داشته است اولاً ماهواره های جاسوسی و در ثانی ماهواره های ارتباطاتی و علمی که البته از نوع دوم هم استفاده های امنیتی و جاسوسی به عمل آورده است. از مهم ترین ماهواره های جاسوسی نوع اول می توان به انواع ماهواره های اوفیک- 1 تا اوفیک- 7 اشاره کرد که از سپتامبر 1988 تا ژوئن 2007 به فضا پرتاب شده اند. کارشناسان هدف اصلی ارسال ماهواره های جاسوسی اوفیک به فضا را جاسوسی علیه ایران، برداشت اطلاعات از کشورهای عربی و جمهوری های شوروی سابق در منطقه قفقاز دانسته اند. تاریخ ارسال ماهواره های مزبور به فضا عبارتند از:

- اوفیک - 1 (سپتامبر 1988) ،

- اوفیک - 2 (جولای 1990)

- اوفیک - 3 (آوریل 1995)

- اوفیک - 4 (ژانویه 1998)

- اوفیک - 5 (می 2002)

- اوفیک - 6 (ارسال این ماهواره به فضا در سال 2005 با ناکامی مواجه شد).

- اوفیک - 7 (ژوئن 2007)

اما در خصوص ماهواره های جاسوسی به جز انواع ماهواره های اوفیک رژیم صهیونیستی قبلاً ماهواره جاسوسی دیگری بنام تک استار را از هند به فضا ارسال کرده است چنان که اسرائیل برخلاف تجارب پرتاب انواع اوفیک به فضا که تماماً با استفاده از موشک های اسرائیلی نظیر شافیت انجام می گرفت ماهواره های تک استار و پولاریس را با توجه به تجارب ناکام ارسال اوفیک 4- و اوفیک 6- با استفاده از موشک هندی ارزان قیمت به فضا پرتاب کرد.

رژیم صهیونیستی به جز ماهواره های جاسوسی مذکور اولین نمونه ماهواره ارتباطاتی و مخابراتی خود را در سال 1995 بنام آموس به فضا فرستاد. اسرائیل در آن زمان اعلام کرد ماهواره مزبور محدوده یی از ایران در شرق تا لیبی در غرب و اوکراین در شمال و سودان در جنوب را پوشش

می دهد؛ اما تمرکز اصلی آن بر ایران، مصر، اردن، سوریه، لبنان و کشورهای عربی حوزه خلیج فارس خواهد بود. رژیم صهیونیستی سپس در سال 2000 مبادرت به ارسال ماهواره تصویر برداری EROS با استفاده از موشکی روسی کرد چنان که دو ماهواره غیر نظامی دیگر به عنوان مکمل ماهواره اخیرالذکر را در سال 2001 به فضا فرستاد.

در اسرائیل یک شرکت بزرگ سرمایه گذاری به نام INTERNATIONAL IMAGER متولی اصلی سفارش ساخت و ارسال ماهواره های غیر جاسوسی به فضا است. چنان که شرکت مزبور از طریق پذیرش برخی سفارشات خارجی مبادرت به اخذ و فروش تصاویر ماهواره ای نیز می کند چنان که درآمد شرکت اسرائیلی مزبور از راه فروش تصاویر سفارشی سالانه دو میلیارد دلار برآورد شده است. درآمد سالانه اسرائیل در زمینه ماهواره های غیر نظامی حدود 40٪ از کل درآمد صهیونیست ها از فروش خدمات و اقلام ماهواره ای بوده است. رژیم صهیونیستی قصد دارد با بهره گیری از امکانات خود فروش اقلام و خدمات غیر نظامی ماهواره ای را سالانه 10٪ افزایش دهد.

- مؤسسات صنایع نظامی در اسرائیل:

1- مؤسسات مطالعاتی و پژوهشی نظامی: از جمله مراکز پژوهش نظامی در اسرائیل می توان به مرکز مطالعاتی دایزمن اشاره کرد. این مرکز در زمینه های سلاح های شیمیایی و میکروبی، فیزیک هسته ای، ریاضیات تطبیقی، الکترونیک و مخابرات و بیوشیمی فعالیت می کند. مرکز مطالعاتی تخنیهون نیز از دیگر مراکز پژوهشی در اسرائیل می باشد که در رشته های مهندسی هوا فضا، مهندسی برق، مهندسی مکانیک، فیزیک هسته ای و... نقش آموزشی و پژوهشی مهمی را ایفا می کند. مؤسسات مهم تولیدات نظامی در اسرائیل:

2- I.A.I: مؤسسه مزبور که از جمله مهم ترین نهادهای صنایع هوایی در اسرائیل است در سال 1945 به هدف تعمیر و نگهداری هواپیماهای نظامی و غیر نظامی پایه گذاری شده است؛ این مؤسسه هم اکنون به صورت مؤسسه ای دولتی از بزرگترین و مهم ترین مؤسسات تولید نظامی در اسرائیل است که حداقل 25000 نفر نیروی کار داشته و 60٪ از تولیداتش به خارج صادر می شود. میانگین درآمد سالانه این مؤسسه میان 1-2 میلیارد دلار برآورد شده است. هواپیماهای جنگی کفیر، لای، فانوم 2000 و هلی کوپترهای جنگی وست دنر از جمله تولیدات مجموعه مزبور است. موسسه بزرگ I.A.I خود مشتمل بر برخی مؤسسات و کارخانه های تولیدی در زمینه صنایع الکترونیک مثل مؤسسه التام و یا شرکت های SAMAM و M.B.T است که شرکت التام در زمینه تولید رادارهای الکترونیکی فعالیت می کند. علاوه بر این ها شرکت الکترونیکی M.L.M

بعنوان شرکتی وابسته به I.A.I انواع مختلف رادارهای هوایی، زمینی، دریایی و ضدهوایی تولید می‌کند.

3- شرکت I.M.I: این مؤسسه وابسته به وزارت دفاع بوده و سالانه معادل 800 میلیون تا یک میلیارد دلار سلاح تولید می‌کند. گفته می‌شود دست کم 40٪ از سلاح‌های ساخته شده در این مؤسسه صادراتی است. انواع مختلف سلاح‌های سبک، سنگین و خودروهای نظامی و زرهی و توپ‌های مختلف از جمله تولیدات این شرکت بزرگ است. تانک‌های مشهور میرکاوا و انواع آتشبارهای ضد هوایی در این مؤسسه تولید و ساخته می‌شوند.

4- شرکت تادیران: بیشتر در زمینه تولید محصولات جنگ الکترونیکی و هواپیماهای بدون سرنشین فعالیت می‌کند. این مؤسسه به صورت مشترک توسط وزارت دفاع و مجموعه کور اداره می‌شود.

5- شرکت بیت شیمش: تولید انواع موتورهای هواپیماهای کفیر و فانوم اف-4، همچنین هلی‌کوپترهای فرانسوی سوپر فریلون در این شرکت انجام می‌پذیرد؛ اداره آن به صورت مشترک به وسیله دولت اسرائیل و تاجری فرانسوی است.

6- شرکت ELOP: به عنوان مجموعه ای وابسته به تادیران بیشتر در زمینه تولید انواع دوربین به ویژه دوربین‌های دید در شب فعالیت می‌کند.

7- شرکت AEL-ISRACL: بیشتر در زمینه تولیدات الکترونیکی فعالیت می‌کند و مالکیت آن به صورت مشترک در اختیار شرکت تادیران و برخی سرمایه‌گذاران آمریکایی است.

8- شرکت EL BIT: در زمینه تولید انواع تجهیزات الکترونیکی و کامپیوتری با کاربرد نظامی فعالیت می‌کند. این شرکت که در خارج از اسرائیل به هیرمز 450 معروف است مشتمل بر تعدادی کارخانه اسلحه‌سازی از جمله هیتس هکیسف است که از تولیدات کارخانه مزبور می‌توان به برخی هواپیماهای کوچک بدون سرنشین اشاره کرد.

9- شرکت رافائیل: نام اصلی آن هیأت توسعه صنایع دفاعی و وابسته به وزارت دفاع است که کارویژه اصلی آن طراحی و تولید محصولات جنگی با بهره‌گیری از پیشرفته‌ترین فناوری روز در دنیاست حوزه فعالیت این مجموعه بسیار گسترده و شامل تمامی زمینه‌های صنایع جنگی است. مهم‌ترین موشک‌های تولیدی در اسرائیل یا بمب‌های هوشمند در این مؤسسه طراحی و ساخته می‌شود. (طاهر، 2008، ص 72)

10- شرکت I.S.L: کارویژه اصلی این شرکت طراحی و تولید ادوات جنگی دریایی مانند کشتی‌ها و ناوچه‌های جنگی یا قایق‌های توپدار است. این شرکت دولتی که مرکز اصلی آن در بندر حیفاست هم‌چنین مبادرت به تولید انواع موشک‌های دریا به دریا می‌کند.

11- شرکت سولتام : شرکت سولتام از جمله شعبه های شرکت بزرگتر KOOR وابسته به اتحادیه کارگری اسرائیل موسوم به هستدروت است. شرکت سولتام که از جمله قدیمی ترین و مهم ترین مؤسسات تولید نظامی در اسرائیل است و با شرکت فنلاندی تامیلا همکاری بسیار نزدیکی دارد. مهم ترین تولیدات شرکت سولتام مانند رادارهای فالکون از جمله پردرآمدترین فروش های نظامی اسرائیل به حساب می آید چنان که اسرائیل تنها از فروش سه عدد سیستم رادارهای فالکون به هند 1/1 میلیارد دلار و از فروش تعداد بیشتری از آن به چین، دست کم دو میلیارد دلار به دست آورد. شرکت سولتام همچنین مبادرت به تولید و فروش هواپیماهای بدون سرنشین به کشورهای مختلف و از جمله ارتش آمریکا کرده است. شرکت سولتام از همه روی پروژه های دفاع موشکی حیتس و آرو سرمایه گذاری کرده است بوده که در نتیجه درآمد هنگفتی نیز بابت فروش سیستم های قدیمی مزبور به هند و ترکیه کسب کرده است.

12- شرکت TANDEM : این شرکت که از جمله همکاران شرکت آمریکایی جنرال داینامیک است اخیراً اقدام به ساختن پل هایی برای ترمیم فوری باندهای پرواز هواپیماهای جنگی کرده است. پل های مزبور که هر کدام به طول 11/7 متر، عرض 4/2 متر و وزن 5/7 تن است در مدت کوتاهی قابلیت نصب روی باندهای پرواز داشته تا هواپیماها بتوانند در شرایط جنگی و آسیب دیدگی باندهای پروازی به خاطر اصابت موشک های دشمن امکان پرواز و فرود داشته باشند. پروژه اخیر بخاطر تجربه جنگ تابستان 2006 لبنان و در شرایط افزایش تهدیدات نظامی ایران و اسرائیل علیه یکدیگر طراحی و اجرا شد. (الاحرار، 2008).

طرح های دفاع موشکی اسرائیل:

رژیم صهیونیستی در سال های اخیر خاصه پس از تجربه جنگ سی و سه روزه لبنان در تابستان 2006 سرمایه گذاری هنگفتی روی طرح ها و سیستم های دفاع موشکی انجام داده است که بخش های مهمی از سرمایه گذاری های مزبور با همکاری و مساعدت آمریکا انجام پذیرفته است؛ برای مثال پروژه حوما از مهم ترین طرح های دفاع موشکی اسرائیل بوده است که بر اساس آن از سیستم های دفاع موشکی حیتس (پیکان) با بهره گیری از نیروی الکترومغناطیسی و سلاح های لیزری به طور هم زمان استفاده شده است و البته بخش های قابل توجهی از کمک های مالی و فناوری پروژه مزبور بوسیله آمریکایی ها انجام شده است. آمریکایی ها اخیراً موافقت کرده اند حداقل سیصد میلیون دلار برای تحقیق، توسعه و پیشرفت طرح های دفاع موشکی در اختیار اسرائیل قرار دهند. توضیح آن که به دنبال شکست تجارب سیستم های دفاع موشکی پاتریوت و حیتس (سپر) یک و دو در زمان جنگ دوم خلیج فارس در سال 1990 و جنگ تابستان 2006 لبنان، هم چنین متعاقب توسعه و پیشرفت صنایع موشکی در ایران صهیونیست ها به طور جدی به فکر بررسی راه های مقابله با موشک های کوتاه برد از یک طرف و بهبود سیستم های دفاع

موشکی قبلی خود افتاده و در این خصوص تاکنون هزینه‌های اقتصادی گزافی را متحمل شده‌اند. توضیح آن که از نظر فناوری مقابله دفاع موشکی علیه موشک‌های کوتاه برد به خاطر فاصله زمانی و مکانی بسیار اندک میان لحظه شلیک تا زمان اصابت به هدف بر روی زمین بسیار مشکل است حداقل آن که در فاصله زمانی بسیار کوتاه مزبور امکان رهگیری موشک‌های شلیک شده به وسیله رادارهای سیستم ضد موشکی بسیار محدود خواهد بود. مؤسسه رافائیل در اسرائیل با همکاری شرکت I.A.I و شرکت التا (هر دو وابسته به صنایع هوایی اسرائیل) به هدف بررسی ساخت ضد موشک‌های کوتاه برد موسوم به کلاهدک آهنی تاکنون 60 میلیون دلار هزینه کرده است (توضیح آن که ضد موشک‌های کلاهدک آهنی علیه موشک‌های کوتاه برد طراحی شده است)؛ اما مهم‌ترین پروژه‌های دفاع موشکی در شرکت رافائیل یکی پروژه مقلع داود (پرتاب کننده سنگ داود) علیه موشک‌های میان برد و مهم‌تر از آن پروژه تولید ضد موشک حیثت 3 علیه موشک‌های کوتاه برد و میان برد بوده است. پروژه ضد موشکی مقلع داود حدود 300 میلیون و پروژه حیثت 3- هم حدود 600 میلیون دلار برآورد شده که البته هیچ کدام تاکنون به مرحله تولید انبوه و بهره‌برداری نرسیده‌اند. (بونه، 1386).

جدای از پروژه‌های اخیرالذکر اسرائیلیان بتازگی از طریق همکاری با مجموعه صنعتی آمریکایی موسوم به نورتروب- گرومان، مبادرت به تحقیق بر روی تولید ضد موشک SKY GUARD علیه تمام انواع موشک‌های کوتاه برد، میان برد و دور برد نموده‌اند. سیستم مزبور بر پایه شلیک لیزری استوار است که به دنبال آن موشک شلیک شده در ارتفاع 13 کیلومتری و در فاصله 4-10 کیلومتری از مکان ضد موشک هدف‌گیری می‌شود. هزینه تجهیز ارتش اسرائیل به سیستم مزبور که همچنان در دست مطالعه و بررسی است دست کم 3 میلیارد دلار برآورد شده است. در هر حال به واسطه پیچیدگی فوق‌العاده فناوری دفاع موشکی همچنین هزینه‌های سرسام‌آور آن تاکنون هیچ سیستم دفاع موشکی قابل اطمینانی به دنیا عرضه نشده است و مقوله دفاع موشکی در صحنه‌های نظامی، سیاسی و استراتژیک بین‌المللی بیشتر از واقعیت کاربردی آن به عنوان سمبلی از برتری فناوری و اقتصادی دارندگان آن در نظر گرفته می‌شود.

نتیجه‌گیری:

صنایع نظامی رژیم صهیونیستی نقش بسیار مهمی در اقتصاد، سیاست، جامعه و به ویژه توسعه فناوری‌های نوین در این رژیم داشته است به گونه‌ای که می‌توان در الگویی وضعیت اسرائیل را از نظر نقش و تاثیر گذاری بالای صنایع نظامی در ارکان نظام صهیونیستی تا حدود زیادی مشابه وضعیت ایالات متحده آمریکا و نقش صنایع نظامی این کشور در جهت‌گیری‌های کلی سیاست‌های داخلی، خارجی و اقتصاد آمریکا ارزیابی کرد.

در هر حال محصولات نظامی اسرائیل علاوه بر این که از جمله مهم ترین منابع درآمد نظام صهیونیستی در بعد اقتصادی بوده است؛ هم چنین از مهم ترین زمینه ها و بهانه های مهم عادی شدن؛ بلکه گسترش یافتن روابط خارجی اسرائیل در سطح جهانی بوده است. رژیم صهیونیستی در پرتو اهتمام ویژه و فراوان به مهم ترین شاخه های علوم و فناوری های نوین به صورتهای مستقیم و غیر مستقیم اهداف و کاربردهای نظامی را در علوم و فناوری های مزبور مورد توجه قرار داده است. نتیجه آن که اسرائیل به بهانه تهدید امنیت خود ضمن گسترش صنایع نظامی و بهره مندی از مزایای مادی و اقتصادی فروش تسلیحات خود به دنیا به واسطه دسترسی آسان به جدیدترین و پیشرفته ترین یافته ها و امکانات علمی، فناوری و نظامی دنیا در اروپا و آمریکا توانسته به جایگاه قابل توجهی در سطح جهانی در زمینه های نظامی، علوم و فناوری های جدید دست یابد؛ بنابراین برخی کشورهای در حال توسعه به اغوای دستیابی به آخرین پیشرفت های نظامی و تکنولوژیکی روز مبادرت به پایه ریزی همکاری های گسترده نظامی با اسرائیل می کنند.

فهرست منابع:

- بونه، ایو، (1386)، ترجمه فصل چهارم کتاب پرونده هسته ای ایران؛ نفاق بین المللی، تحت عنوان خیانت های کوچک و بزرگ، سفارت جمهوری اسلامی ایران، پاریس
- سویلم، لواء حسام، (2008)، باطره السلاح فی العالم، مجله الدفاع
- سویلم، لواء حسام، (2008)، مغزی التمویل الامریکی لبرامج صواریخ دفاعیه اسرائیلیه، مختارات اسرائیلیه، موسسه الاهرام
- شعبان، احمد بهاء الدین، (2008)، مسیره العلم والتکنولوجیا فی اسرائیل، السیاسه الدولیه
- طاهر، احمد، (2008)، تحولات الصلاقات الهندیه-الاسرائیلیه، السیسه الدولیه
- روزنامه الاحرار، 2008/6/15
- روزنامه الشرق الوسط، 2008/6/30